

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Lähtudes allpool toodust ja võttes aluseks maapõuseaduse § 26, 32 ning 35 ning Suuremäe Karjäär OÜ taotluse, otsustan:

1.1. anda Suuremäe Karjäär OÜ-le geoloogilise uuringu luba nr L.MU/523110 Laiavangu VI uuringuruumis kehtivusajaga 5 aastat;

1.2. uuringuloale seada kõrvaldingimused:

1.2.1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kagu regiooni (kagu.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;

1.2.2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;

1.2.3. korraldus jõustub teatavakstegemisest.

Geoloogilise uuringu luba nr L.MU/523110 on kättesaadav Keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

Suuremäe Karjäär OÜ (registrikood 11407874, aadress Näituse tn 21, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond, Eesti) esitas 08.11.2024 Laiavangu VI uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis 08.11.2024 numbriga DM-130152-1 ja muudetud uuringuruumi nimega taotlus 21.11.2024 numbriga DM-130152-3).

Põlva maakonnas Kanepi vallas riigi omandis oleval maaüksusel Erastvere metskond 51 (katastritunnus 28401:001:1128), mis jääb Laiavangu kruusamaardla nr 723 juurde kuuluva ehituskruusa prognoosvaru ploki 2 piiresse. Prognoosvaru plokis on eeldatav ehituskruusa kihi keskmine paksus 8,5 m. Taotletava uuringuruumi teenindusala kogupindala on 15,27 ha. Uuringu eesmärk on tarbevaru tasemel välja selgitada uuringuruumis levivate setete (liiv ja/või kruus) maht, kvaliteet ning kasutamise võimalused. Esmajoones pakub huvi ehituskruusa kvaliteedile vastav materjal, mida piirkonnas napib. Maavara soovitakse kasutada piirkonna teede ehitusel ja ehitustöödel, madala savi- ja tolmuosakeste sisaldusega liiva esinemise korral ka betoonitehaste varustamiseks betooniliivaga. Uuringute käigus planeeritakse rajada kuni 25 uuringukaevet ja kuni 25 puurauku sügavusega kuni 10 m; muud kavandatavad sihtotstarbelised tööd: veetasemete mõõtmine, topogeodeetiline mõõdistamine, proovide

võtmise granulomeetrilise koostise määramiseks ning füüsikalise-mehaanilisteks katseteks. Uuringu teostaja on Maavarauuringud OÜ (registrikood 14346587, aadress Tartu maakond, Tartu linn, Tartu linn, Liiva tn 41, 50303). Loa taotletav kehtivusaeg on 5 aastat.

Uuringuloe taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (21.11.2024 kiri nr 9-3/24/14034-2). Tulenevalt sellest, et olemas on juba Laiavangu V liivakarjääri mäeeraldis, soovitas Maa-amet uuringuruumi nimetada Laiavangu VI uuringruumiks. Taotleja nõustus sellega ja muutis vastavalt taotlust.

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 1060 eurot tasutud 08.11.2024.

Laiavangu kruusamaardla (maavarade registri registrikaart nr 0723) jääb taotletava uuringuruumi teenindusala idaservast ~ 23 m kaugusele, samuti Laiavangu V liivakarjääri (loa nr KL-521998; loa omaja Verston Eesti OÜ; luba kehtib kuni 11.09.2039) ja Laiavangu liivakarjääri (loa nr KL508670; loa omaja AS TREV-2 Grupp; luba kehtib kuni 24.05.2036) mäeeraldised ja nende teenindusmaad. Laiavangu kruusamaardla ning Laiavangu II kruusakarjääri (loa nr L.MK/330159; loa omaja AS Tariston; luba kehtib kuni 02.01.2033) ja Laiavangu III liivakarjääri (loa nr KL517466; loa omaja OÜ Aigren; luba kehtib kuni 07.12.2038) mäeeraldised ning nende teenindusmaad jäävad uuringuruumi teenindusmaa põhjaservast ~ 63 m kaugusele.

Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaservast ~31 m kaugusele jääb Erastvere-Sillaotsa riigitee nr 18116 äärmise sõiduraja välimine serv. Ida- ja lääneservast vastavalt ~ 12 m ja kohati ~ 4 m kaugusele jääb metsatee Hullunaisõ ringtee tee serv.

Laiavangu VI uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte.

Laiavangu VI uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloe andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloe menetluse algatamise teate 21.11.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 21.11.2024 kirjaga nr DM-130152-4. Kuni uuringuloe andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igal ajal õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis loa andja 21.11.2024 kirjaga nr DM-130152-5 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloe taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Kanepi Vallavalitsus) tähtajaga kaks kuud.

Kanepi Vallavolikogu esitas taotluse kohta arvamuse 19.12.2024 otsusega nr 1-3/30, nõudtudes Suuremäe Karjäär OÜ-le Laiavangu VI uuringuruumi geoloogilise uuringu loa andmisega maavara tarbevaru uuringu teostamiseks kehtivusajaga 5 aastat.

Vastavalt maapõuaseaduse § 27 lõikele 3 palus Keskkonnaamet 21.11.2024 kirjaga nr DM-130152-6 riigivara valitsejalt nõusolekut Riigimetsa Majandamise Keskus valitsemisalas oleva katastriüksuse Erastvere metskond 51 kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil.

MaaPS §-s 27 lg 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei esine.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.12.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks 2 nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti laekus/ei laekunud.

Kooskõlas MaaPS § 1 lg-ga 3, HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet XX.12.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks uuringuloa kohta tehtava otsuse eelnõu ning andis XX.12.2024 kirjaga nr XXX menetlusosalistele teada haldusakti eelnõu valmimisest. Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib kavandatav tegevus puudutada, on õigus alates avalikustamisest kuni määratud tähtajani esitada Keskkonnaametile loa taotluse või loa eelnõu kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid laekus / ei laekunud.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt Uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu1“ (edaspidi määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik

(MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on Maavarauuringud OÜ (registrikood 14346587, aadress Tartu maakond, Tartu linn, Tartu linn, Liiva tn 41, 50303), kes omab tegevusluba hüdroteoloogiliste tööde teostamiseks.

Lähtuvalt maapõueseaduse § 90 lõikest 1 andis Riigimetsa Majandamise Keskus 12.12.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/7063 nõusoleku geoloogilise uuringu teostamiseks katastriüksusel Erastvere metskond 51 (katastritunnus 28401:001:1128) järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kagu regiooni (kagu.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

MaaPS §-s 27 lg 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei esine.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ja jäätmekava koostamine, esitamise ja kinnitamise kohaselt JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Suuremäe Karjäär OÜ 03.05.2023 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi määrus 1) ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määrmuses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse tagamiseks ning maapõue kasutamisest inimese tervisele, varale ja keskkonnale põhjustatava mõju vähendamiseks ja vajaduse korral muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusala läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Laiavangu VI uuringuruumi uuringuloale seatakse riigivara valitseja poolt esitatud

kõrvaltingimused.

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei kattu ühegi kaitseala või Natura alaga ning taotletavas uuringuruumis ei ole registreeritud kaitsealuseid liike.

Taotletavast uuringuruumist ida ja lõuna poole jääb Võhandu jõgi (VEE1003000), millele on kehtestatud kalda piiranguvöönd. Taotletaval uuringuruumil kalda piiranguvööndiga kattumist ei ole. Võhandu jões asub III kaitsekategooria liigi - võldas (*Cottus gobio*), leiukoht. Umbes 1 km kaugusel mäeeraldisest asub Võhandu jõe hoiuala, mille kaitse eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi - jõgede ja ojade (3260) ning II lisas nimetatud liikide - hariliku hingi (*Cobitis taenia*), hariliku võldase (*Cottus gobio*), hariliku vingerja (*Misgurnus fossilis*), rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*) ja paksukojalise jõekarbi (*Unio crassus*) elupaikade kaitse. Võhandu jõe hoiuala kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – jõgede ja ojade (3260) ning II lisas nimetatud liikide – hariliku hingi (*Cobitis taenia*), hariliku võldase (*Cottus gobio*), hariliku vingerja (*Misgurnus fossilis*), rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*) ja paksukojalise jõekarbi (*Unio crassus*) elupaikade kaitse. Mäeeraldisest ligi 5 km kaugusel asub Ahja jõe hoiuala EELIS kood KLO2000027. Ahja jõe hoiuala kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüübi - jõgede ja ojade (3260)2 kaitse ning II lisas nimetatud liikide - hariliku hingi (*Cobitis taenia*), hariliku võldase (*Cottus gobio*) ja paksukojalise jõekarbi (*Unio crassus*) elupaikade kaitse.

Uuringuruumist umbes 3 km kaugusel põhja suunas asub Jõksi järve hoiuala EELIS kood KLO2000010. Jõksi järve hoiuala kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi - looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) kaitse.

Uuringuruumist umbes 3,3 km kaugusel loodes asub Maruoru looduskaitseala (elupaigatüübi nimetus/kood KLO1000530). Maruoru looduskaitseala eesmärk on kaitsta ning loodusliku arengu kaudu säilitada ja taastada elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) nimetab I lisas. Need elupaigatüübid on vanad loodusmetsad (9010*)3 ja niiskuslembesed kõrgroostud (6430).

Geoloogilise uuringu mõju on lühiajaline ja jääb valdavalt uuringuruumi piiresse. Seega jäävad nimetatud kaitstavad loodusobjektid taotletava uuringuruumi mõjualast välja.

Looduskaitseseadus § 55 lg 61 p 2 kohaselt on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal.

Geoloogilise uuringu läbiviimisel kasutatakse taotluse seletuskirja kohaselt korras tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatuse ja ei kasutata keskkonda reostavaid materjale. Geoloogilise uuringuga ei reostata põhjavett ega tekitata riiklikke normatiive ületavat müra või tolmu. Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt ning ainult päevasel ajal. Uuringuruum asub kaitstud põhjaveega alal. Põhjavee kaitstus lähtub geoloogilisest ehitusest, täpsemalt sellest kui paks on pinnakate. Põhjavee kaitstusele on kõige suuremaks ohuks põllumajandus (väetiste,

sõnniku ja taimekaitsevahendite kasutamine) ning reovee vale käitlus.

Nii uuringupuuraukudes kui ka uuringukaevetõõntes vee ilmunisel vaid mõõdetakse veetaset. Seega geoloogiline uuring ei ohusta põhjavee kaitstust. Geoloogilise uuringu käigus vajadust ulatusliku raie järgi üldjuhul ei ole. Kui üldse siis teostatakse raiet uuringumasinate liikumise tarbeks minimaalses mahus. Kõik uuringupunktid likvideeritakse koheselt pärast proovide võtmist ning korrastatakse nende ümbrus. Uuringuruumi nõuetekohast korrastamist kontrollib Keskkonnaamet.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

MaaPS § 35 lg 1 p 9 alusel keeldutakse geoloogilise uuringu loa andmisest kui loa andmine on vastuolus riigi huviga.

Laiavangu VI uuringuruum asub riigimaal. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab riigile maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni, mistõttu uuringute tegemine ei ole vastuolus riigi huviga.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud.

Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Suuremäe Karjäär OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 23.12.2024).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Reet Siilaberg
juhataja
ringmajanduse osakond